

„Česko má úspory energií naplánováno 80 miliard,“

uvědli v rozhovoru pro časopis All for Power Jakub Vít z Národního centra energetických úspor (NSEÚ).

www.nceu.cz

JAKUB VÍT

Je předsedou správní rady a ředitelem Národního centra energetických úspor. Působí jako předseda pracovní skupiny pro energetickou účinnost Svazu průmyslu a dopravy ČR. Je členem expertních týmů pro energetiku a životní prostředí Svazu průmyslu a dopravy a Hospodářské komory ČR a je také místopředsedou představenstva Hutnictví železa, a.s. V oblasti public affairs a vertikálních i horizontálních regulací pracuje více než 15 let se zkušenostmi z mnoha odvětví průmyslu (hutnictví a ocelářství, energetika, tabákový průmysl, IT, telekomunikace) na straně výrobních firem, poradenských společností i státní správy (U.S. Department of State). Jakub Vít je absolventem Univerzity Karlovy v Praze (Filosofická fakulta/Fakulta sociálních věd).

Proč bylo NCEÚ založeno a co je jeho cílem?

Založení NCEÚ reaguje na závazek České republiky snížit do roku 2020 konečnou spotřebu energie o 48 PJ oproti roku 2007, což odpovídá zhruba 20% úspoře či množství roční spotřeby elektřiny všech domácností v České republice. Na rozdíl od ostatních závazků v rámci energeticko-klimatického rámce tedy snížení emisí skleníkových plynů či podíl OZE na konečné spotřebě, kde má ČR cíle k roku 2020 de facto splněny již nyní, závazek v oblasti energetické efektivity zůstal naprosto opomenut. Reálně tak hrozí nejen nesplnění cíle energetických úspor v roce 2020, ale vzhledem k velmi pomalému tempu úspor – například za rok 2014 bylo vykázáno pouhých 0,67PJ, například i to, že již v roce 2017 by ČR mohla být připravena o alternativní schéma úspor. Tedy jinými slovy by ČR mohla přijít o možnost využívat k energetickým úsporám evropské fondy, a přitom z nich má na úspory energií plánováno utratit 80 miliard korun, potažmo státní subvence, což by nutně vedlo ke zdražení energií pro všechny zákazníky – domácnosti i firmy. Jelikož jde o velmi reálnou hrozbu, vzniklo z iniciativy soukromého sektoru a samosprávy NCEÚ, jehož hlavním cílem je, aby Česká republika splnila svůj cíl energetické efektivity bez negativních dopadů.

Jakou formou bude NCEÚ spolupracovat s municipalitami a podnikatelskými subjekty?

Vzhledem k omezenému času, protože rok 2017 je takřka za dveřmi a ke konci letošního roku ČR bude chybět již na 13PJ vykázaných úspor, je naprosto nezbytné vzájemně koordinovat kroky a koncepce státu, krajů a obcí jakož i soukromého sektoru tak, aby realizace úspor byla maximálně rychlá a přitom efektivní. NCEÚ se snaží praktickými, reálnými kroky tuto žádoucí koordinaci nastavit. Směrem k obcím a krajům, jakož i firmám jsme si s našimi zkladatelskými organizacemi, které je reprezentují (Svaz měst a obcí, Hospodářská komora a Asociace krajů), nastavili způsob práce, který nám umožní dosáhnout do všech obcí a firem jak proaktivně, tak i reaktivně. Touto cestou se snažíme pomáhat s aktualizacemi územních a obecních či městských energetických koncepcí a vytvářet pro ně metodiky a realizační

postupy. Radíme s jejich implementací a s realizací konkrétních úspor. Nabízíme know-how v plánování, ve financování prostřednictvím dotačních programů i jinými nástroji a zároveň se snažíme dotační prostředky cílenou komunikací se státní správou efektivně nastavovat. Určitou maximální mezí, kam v naší činnosti chceme jít je poradenství v samotné realizaci úsporných opatření.

Mají podobná centra i ostatní státy EU? Jak fungují? Budete s nimi spolupracovat?

Praxe energetických úspor v jednotlivých členských státech EU se značně liší. Někde se tohoto úkolu zhostila se ctí sama státní správa, někde vznikly iniciativou zdola třeba jen na lokální nebo regionální úrovni napříč několika státy na základě konkrétní praxe. Nicméně existují a mají rozdílnou formu organizace, metody práce i financování. Jako příklady snad mohu uvést Kodaňské centrum energetické účinnosti nebo rakouskou EAO či regionální EFFECT. Jelikož jsou podmínky v každé zemi dost jedinečné, v tuto chvíli uvažujeme o spolupráci na úrovni výměny informací či koordinace ohledně nastavování pravidel pro energetickou účinnost na evropské úrovni.

V ČR je poměrně mnoho ekologických nebo energetických center, energetických poradců, atd. Čím se NCEÚ odlišuje od těchto subjektů?

Naší snahou škálu je sektor energetických úspor systémově a metodicky podporovat a propagovat formou konkrétních opatření, na něž nikdo jiný nemá čas či finance a přitom jsou naprosto nezbytným základem pro úspěšnou realizaci energetických úsporných projektů. Chceme prostě tento trh rozšiřovat a kultivovat, což je v zájmu všech subjektů na tomto „trhu“ již působících.

Jaká úsporná opatření jsou podle vás nejúčinnější?

To by bylo na rozsáhlý výklad. Řekněme, že za nejúčinnější považuji ty, jež mají maximální míru úspory při minimálních investičních nákladech v čase. To lze vyjádřit poměrem uspořené MJ za rok na jednu korunu výdajů na opatření, které vám takovou úsporu pomohlo dosáhnout. Pokud budeme chápat energetickou efektivitu jako příležitost a překonáme typicky českou úzkoprsost – lze i u projektů, jež se nyní

vyznačují dlouhou dobou návratnosti jako typicky zateplování dosáhnout velmi zajímavých parametrů. Například využitím odpadního tepla z průmyslových provozů v místě jejich působení v kombinaci s dodatečnými opatřeními v lokalitě, čímž se mimo jiné vyhneme některým hrozbám, jež jsou v energetické efektivitě skryty, jako je Jevonsův paradox.

Za rok 2014 bylo vykázáno pouhých 0,665 PJ úspor energie na konečné spotřebě. Jaké jste si stanovili cíle v nadcházejících letech?

Jedním z našich nejbližších cílů je zachránit pro ČR alternativní schéma plnění energetických úspor. To znamená udělat vše pro to, aby v roce 2017, kdy Evropská komise začne kontrolovat, jak Česko průběžně plní svůj závazek, mohla tato země vykázat kolem 17 PJ dosud provedených úspor.

Zakladatelem NCEÚ je i společnost ČEZ. Jak se bude ČEZ podílet na činnosti centra?

ČEZ má zkušenosti z realizací energetických řešení v krajích a zároveň má významné postavení na českém trhu. Takže využíváme jeho know-how v oblastech, jež jsou pro energetickou účinnost relevantní. Spolupráce s jinou energetickou společností se bránit rozhodně nebudeme.

Jaký bude mít spolupráce časový a praktický průběh?

Samozřejmě a už se státní správou intenzivně komunikujeme a spolupracujeme. Jakkoliv stát do značné míry stávající nepříznivý stav zapříčinil, nejde nám o hledání viníků, což je v našich krajích nejoblíbenější forma společenské debaty. Snažíme se přicházet s konkrétními, věcnými řešeními, ať již jde o nastavení některých parametrů fungování jednotlivých operačních programů, metodiky energetického vykazování, až po ekonomické analýzy pro variantní nastavení finančních nástrojů – a tím iniciovat praktické kroky státu. Vznášet požadavky kdo všechno a co by měli (ideálně vždy ti ostatní) udělat, je dnes dost obvyklé. Jenže my jsme se rozhodli jít opačnou cestou a vsadili na vlastní práci, komunikaci a osobní příklad...

(čes)